

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНАТА КОМИСИЯ,

ОПРЕДЕЛЕН СЪС ЗАПОВЕД № Р-109-239/02.05.2018 г.

НА РЕКТОРА НА МУ - Варна

СТАНОВИЩЕ

относно дисертационен труд за присъждане на научната и образователна степен „доктор“, професионално направление 4. Природни науки, математика и информатика, професионална направление 4.3. Биологически науки и специалност „Медицинска биология“.

Автор на дисертационния труд: Галина Алексиева Янева

Тема: Медико-дерматоглифично изследване на пръстови и дланни изображения при жени с карцином на гърдата в североизточна България.

Становище от: доц. Иван Илков Масларски, дп, ръководител катедра „Анатомия, хистология, патология и съдебна медицина“, МФ, СУ „Св. Климент Охридски“, гр. София.

Актуалност на проблема: Дерматоглификата е клон от науката, която има интердисциплинарен характер, който поставя редица възможности в нейното използване. Изследванията в световен мащаб, особено през последните десетилетия, все по-устойчиво доказват необходимостта от използване на дерматоглифичните методи при превенция и ранна диагностика на онкологични заболявания. Акцентът на количествените и качествени дерматоглифични методи в комбинация с генетични маркери, би бил един комплексен метод за превенция. Авторката на труда добре е изразила значимостта на пръстово-дланните папиларни изображения в съвременната медицинска превенция, а също не и диагностика.

Структура на дисертацията. Представената ми за рецензия дисертация включва 138 страници текст, 47 фигури, 21 таблици, 13 снимки и изображения. Научният труд е структуриран съобразно изискванията на МУ – Варна. Дисертационният труд включва следните основните компоненти: въведение, литературен обзор, цел и задачи, материал и методи, собствени резултати, обсъждане, заключение и изводи.

Литературен обзор. Авторката доказва отлични умения за анализ и синтез на научна литература, която е представена в рамките на 42 страници. Асистент Галина Янева е успяла да представи сериозни аргументи за необходимостта от разработване на настоящата научна продукция. Направен е обзор не само в рамките на Европа, но и в световен мащаб. Използвани и цитирани са редица наши и чужди автори. Особено ценно е умението за отразяване на многоаспектните изследвания на дерматоглификата в комбинация със съвременните изследвания свързани с рака на млечната жлеза (РМЖ). Обзорът се е получил компактен и подходящ за използване от други изследователи.

Основна цел на дисертацията и задачи. Цел на настоящия дисертационен труд е да се идентифицират дерматоглифичните изображения на дланите и пръстите при жени с РМЖ при съпоставянето им с тези при здрави жени, за да се обогатят знанията ни за прогностичната

значимост и клинична приложимост на дерматоглифичния метод. За осъществяване на основната цел са използвани 7 задачи, чиято цел е цялостен качествен и количествен анализ на дланните и пръстови изображения, тяхната корелация и индетифициране на асиметрия при болни от РМЖ. Особено амбициозна и интересна ми се струва задачата свързана с изготвяне на алгоритъм за прогнозиране на риска за РМЖ.

Основната цел е логичен резултат от добре направения литературен обзор. Задачите са планирани детайлно и дават възможност за изпълнение на крайната цел.

Материали и методи. Използван е класически инструментариум от критерии и методи за снемане на отпечатъци и избор на контролна и експериментални групи от хора. Критериите за избор на експериментална група са: етнически произход, както на пациентите, така и на тяхното родословие, липса на други заболявания, които променят папиларния рисунък на дланите. При контролната група, критериите са същите, като е добавено ограничение за възраст над 30 години. За експеримента са използвани 80 диагностицирани жени с РМЖ във Варненска област и 60 жени за контрола

Използваните методи са: дактилоскопия, палмоскопия и флукутираща асиметрия. Методите са кратко описани, подкрепени са с подходящ илюстративен материал. Статистическата обработка на данни използва дескриптивни методи, проверка на хипотези, регресионен анализ. Искан да отлича статистическата обработка на данни, тъй като се използват статистически малки групи от хора – под 100 човека. Това е взето под внимание и са направени анализи за разпределение и от там избор на статистичен метод – параметричен или непараметричен. По този начин данните показващи статистически значими разлики са релевантни и могат да се използват за коректен анализ.

Резултати и обсъждане. Основният обем на дисертационния труд се пада на анализа на получените данни и тяхното научно значение. Обсъждането в научния труд е с обем 116 страници и е разделено на следните пунктове: регионални тенденции в заболяемостта и смъртността от РМЖ в Североизточна България; дерматоглифични модели на дланите при РМЖ; флукутираща асиметрия при РМЖ; дерматоглифичен алгоритъм за прогнозиране на риска за РМЖ. Направеният многокомпонентен качествен и количествен дерматоглифичен анализ, прецизното статистическо обработване и корелацията между контролна и експериментална група по всеки количествен или качествен показател са изведени следните зависимости: статистически значими разлики в общия хребетен брой, по-голям ъгъл atd, разлики в a-b хребетния брой и други. Демонстрира се изследователски умения за анализ и коректно обсъждане на основните направления, които показват статистически значими разлики. Обсъждането на резултатите е добре подкрепено с таблици и фигури, които онагледяват изложените тези. В тази част на научната продукция, асистент Галина Янева демонстрира умение за представяне в компактен вид на значими данни, техен анализ и плавен преход към закономерности и изводи, следващи в дисертацията.

Изводи и приноси. На база на проведения основен експеримент и анализ на данни са направени изводи в 7 точки. В тях са изведени дерматоглифични показатели, които дават различия в този географски район за заболяването РМЖ. На тяхна база е предложен оригинален дерматоглифичен алгоритъм, който в бъдеще ще доказва своята приложимост.

Смятам, че направените изводи са формулирани коректно, без да надвишават или дори хиперболизират получените резултати. Смятам, че можеше да има и отделен параграф свързани с приносите на положения научен труд.

Литература и списък на публикациите. Използвани са 26 научни продукции на български език и почти 200 публикации на чужд език. Цитирани са всичките в текста и по този начин се демонстрира добра научна етика. Асистент Галина Янева е публикувала 3 научни труда в български списания и е имала участие на също толкова научни форуми в България, които са свързани с настоящата дисертация.

Заключение. Представената дисертация „Медико-дерматоглифично изследване на пръстови и дланни изображения при жени с карцином на гърдата в североизточна България“ напълно отговаря на изискванията на Закона за развитие на Академичния състав в Република България и на Правилника за развитие на Академичния състав в МУ-Варна за придобиване на научната и образователна степен „доктор“.

Кандидатката е провела научен експеримент, като е доказала умението си да изготвя литературен обзор, борави с много добър инструментариум от научни понятия в областта, както и познание на основните методи за дерматоглифично изследване, насочено към онкологичното заболяване РМЖ. Демонстрира умение за анализ, синтез и статистическо обработване на данни, както и коректно формулиране на хипотеза, цел и задачи на експеримента, а изводите са коректно и логично формулирани. Смятам, че този научен труд е едва началото на последващи изследвания в тази област, които биха обогатили и утвърдили предложения дерматоглифичен алгоритъм.

Въз основа на изложеното до тук, оценявам ПОЛОЖИТЕЛНО дисертационния труд и убедително предлагам на председателя и членовете на научната комисия да присъдят на ас. Галина Алексиева Янева научната и образователна степен „ДОКТОР“ в област на висшето образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионална направление 4.3. Биологически науки и специалност „Медицинска биология“.

04.06.2018г.

Гр. София

доц. Иван Масларски, дп